

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

УХВАЛЕНО

Науково-технічною радою
УкрДУЗТ 13 вересня 2024 р,
протокол №2

ЗАТВЕРДЖЕНО

проректор з науково-педагогічної
роботи Українського державного
університету залізничного транспорту

Артур КАГРАМАНЯН

2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про наукові гуртки кафедри філософії та соціології
Українського державного університету залізничного транспорту**

1 Визначення

1.1 Науково-дослідна робота студентів - один із найважливіших засобів підвищення якості підготовки фахівців у закладі вищої освіти. Це комплекс заходів наукового, методичного, організаційного характеру, що забезпечує навчання усіх студентів навичкам наукових досліджень відповідно до обраної спеціальності в рамках освітнього процесу. Для виконання цих заходів створюються студентські наукові гуртки. Положення про студентські наукові гуртки (далі - Положення) у Українському державному університеті залізничного транспорту (далі - Університет) регламентує діяльність студентських наукових гуртків.

1.2 . Студентський науковий гурток - це добровільне об'єднання студентів, зацікавлених у поглибленому вивченні відповідного наукового напрямку діяльності кафедри, при якій формується студентський науковий гурток. Студентські наукові гуртки створюються при кафедрах. Це початкова форма оволодіння майбутніми фахівцями навичками наукового дослідження.

2 Загальні положення

2.1 Науковий гурток є добровільним об'єднанням студентів, слухачів, аспірантів, докторантів та молодих вчених (далі - здобувачів вищої освіти) при кафедрі Університету, що створюється для виконання наукових робіт.

2.2 Наукові гуртки функціонують на базі кафедр як секції Наукового товариства студентів, аспірантів та молодих вчених (далі - Наукового товариства).

2.3 На одній кафедрі може функціонувати декілька студентських наукових гуртків з тематики, що відносяться до спеціалізації кафедри.

2.4 Студентський науковий гурток діє згідно чинного законодавства України, Статуту Університету та цього Положення.

2.5 У своїй діяльності студентський науковий гурток керується принципами рівноправності членів гуртка, самоврядування, відкритості та прозорості діяльності, органічного зв'язку науково-дослідної роботи з освітнім процесом.

2.6 За згодою наукових керівників можуть проводитись міжкафедральні засідання студентських наукових гуртків.

2.7 План роботи студентського наукового гуртка та основні напрями його наукових досліджень розробляються відповідно до науково-дослідної тематики кафедри і затверджуються кафедрою протягом місяця з початку навчального року (з моменту створення).

3 Основні завдання та напрями діяльності наукового гуртка

3.1 Основні завдання наукового гуртка:

3.1.1 забезпечення розширеного засвоєння здобувачами вищої освіти навчального програмного матеріалу та поглиблення знань із дисциплін, що вивчаються;

3.1.2 засвоєння здобувачами вищої освіти методології наукового дослідження, розвиток у них наукового мислення і аналітичних здібностей, розширення світогляду та підвищення рівня інтелекту;

3.1.3 формування у здобувачів вищої освіти навиків наукової діяльності, а також умінь використовувати теоретичні знання у практичній діяльності;

3.1.4 залучення здобувачів вищої освіти до наукової діяльності за напрями наукових досліджень кафедри філософії та соціології;

3.1.5 виховання у здобувачів вищої освіти потреби постійно вдосконалювати знання з обраної професії.

3.2 Основними формами роботи наукового гуртка є:

3.2.1 засідання наукового гуртка;

3.2.2 зустрічі з провідними вченими вітчизняними та зарубіжними вченими у галузі психології, соціології та філософії;

3.2.3 участь у науково-практичних заходах: семінарах, круглих столах, конференціях, наукових конкурсах та ін.;

3.2.4 розробка рекомендацій та пропозицій щодо вдосконалення освітнього процесу в Університеті;

3.2.5 підготовка наукових публікацій у співавторстві, в тому числі з науково-педагогічними працівниками.

3.3 Регулярні засідання наукових гуртків проводяться щонайменше раз в два місяці (за винятком періоду канікул). За ініціативою керівника наукового гуртка або за вимогою двох третин його членів можуть бути скликані позачергові засідання.

3.3.1. Наукові розробки і дослідження, які підготували члени гуртка або групи, зберігаються на кафедрі.

4 Організація і керівництво студентським науковим гуртком

4.1 Засідання студентського наукового гуртка проводяться не рідше одного разу в два місяці з обговоренням підсумків наукових робіт, реферативних повідомлень та ін.

4.2 Членом студентського наукового гуртка може бути будь-який студент, який хоче поглибити свої знання з предмету і набути навичок дослідницької роботи.

4.4 До початку навчального року складається розгорнутий річний план роботи наукового студентського наукового гуртка, який розробляється відповідно до науково-дослідної тематики кафедри філософії та соціології.

4.5 Кількість членів студентського наукового гуртка має бути не менше 10 студентів.

4.6 Норми розрахунку, планування і обліку роботи керівників гуртків враховуються як вид наукової діяльності в індивідуальному плані науково-педагогічного працівника.

5 Права та обов'язки осіб, залучених до роботи наукового гуртка

5.1 Керівник наукового гуртка відповідає за організацію та проведення наукової діяльності здобувачів вищої освіти за профілем кафедри. Для цього він:

5.1.1 відповідає за планування роботи, звітування, організацію і якісне проведення засідань гуртка, розгляд на них актуальних наукових повідомлень і доповідей;

5.1.2 спільно з іншими науково-педагогічними працівниками кафедри залучає до роботи в гуртку здобувачів, які проявили здібність до наукової діяльності;

5.1.3 проводить індивідуальні співбесіди з членами гуртка, виявляє коло їхніх наукових інтересів і рівень підготовки, розподіляє тематику наукових досліджень та надає консультативну допомогу;

5.1.4 координує роботу працівників кафедри щодо наукового керівництва дослідженнями здобувачів;

5.1.5 організовує участь членів гуртка в науково-практичних заходах (конференціях, семінарах, круглих столах, наукових конкурсах тощо), що

відбуваються в Університеті чи за його межами;

5.1.6 бере участь у роботі конкурсної комісії кафедри, факультету щодо визначення переможців кафедрального і факультетського турів наукових конкурсів;

5.1.7 взаємодіє з усіх питань роботи гуртка та проблемної групи з науково-дослідною частиною Університету, навчально-методичним відділом, відділом аспірантури та докторантури;

5.1.8 порушує клопотання перед керівництвом кафедри, факультету про заохочення найбільш активних членів наукового гуртка;

5.1.9 вносить пропозиції керівництву кафедри, факультету та Університету щодо рекомендації кращих студентів з числа членів гуртка, які мають високі результати наукової діяльності, для вступу до аспірантури Університету;

5.1.10 подає пропозиції керівництву кафедри, факультету та Університету щодо покращення наукової діяльності роботи здобувачів у наукових гуртках.

5.2 Керівником наукових досліджень здобувачів може бути науково-педагогічний працівник, науковий співробітник Університету та інших вищих навчальних закладів і наукових установ України. Він забезпечує безпосереднє керівництво проведення наукового дослідження з обраної тематики, відповідає за його якість. Для цього він:

5.2.1 надає допомогу здобувачам;

5.2.2 у підготовці робочого плану наукового дослідження та пошуку необхідної наукової і спеціальної літератури та інших джерел інформації;

5.2.3 у розробці інструментарію та оволодінні сучасною методологією наукового дослідження;

5.2.4 в оформленні результатів дослідження чи наукової роботи;

5.2.5 у підготовці тез виступів і доповідей за темою наукової роботи до участі у наукових заходах: конференціях, семінарах, круглих столах тощо;

5.2.6 у підготовці публікацій за результатами наукового дослідження;

5.2.7 у впровадженні результатів наукових досліджень в практику і освітній процес;

5.2.8 контролює хід виконання наукового дослідження;

5.2.9 готує відгук на закінчену наукову роботу;

5.2.10 бере участь у роботі конкурсної комісії щодо визначення переможців кафедрального туру конкурсу на кращу наукову роботу;

5.2.11 веде індивідуальний облік роботи з керівництва науковими дослідженнями здобувачів.

5.3 Умови і порядок прийняття у науковий гурток:

5.3.1 членом наукового гуртка може бути студент, який успішно виконує

навчальний план та проявляє бажання і здібність до наукової діяльності, а також молодий вчений;

5.3.2 у своїй діяльності члени гуртка керуються нормами наукової і професійної етики.

5.4 Умови припинення членства у гуртку:

5.4.1 у зв'язку із закінченням навчання в Університеті;

5.4.2 у зв'язку із вчиненням дій, що заподіюють шкоду або підривають авторитет гуртка та/або Університету, не виконанням обов'язків, покладених цим Положенням;

5.4.3. За особами, яких виключили з наукових гуртків, зберігається право протягом місяця подати апеляцію на розгляд загальних зборів гуртківців кафедри.

5.5 Документація наукового гуртка передбачає:

5.5.1 план роботи гуртка на навчальний рік, підписаний керівником гуртка та затверджений керівником кафедри;

5.5.2 Склад наукового гуртка на навчальний рік, підписаний керівником гуртка та затверджений завідувачем кафедри;

5.5.3 протоколи, скріншоти засідань наукового гуртка;

5.5.4 річні звіти роботи гуртка, підписані керівником гуртка та затверджені завідувачем кафедри;

5.5.5 документацію про заохочення членів гуртка;

5.5.6 пропозиції щодо рекомендації членів гуртка, які активно займалися науковою діяльністю та мають наукові здобутки, для вступу аспірантури Університету.

6 Керівництво діяльністю наукового гуртка

6.1 Наукові гуртки створюються за рішенням кафедри. У гуртках можуть створюватися секції з окремих дисциплін, проблемні групи, творчі авторські колективи, бюро тощо.

6.2 Робота наукового гуртка здійснюється відповідно до наукової та освітньої діяльності кафедри.

6.3 Загальне керівництво роботою студентського наукового гуртка здійснює завідувач кафедри.

6.4 Поточну роботу студентського наукового гуртка організовує і контролює науковий керівник, що призначається завідувачем кафедри з числа науково-педагогічних співробітників кафедри.

6.5 Керівництво науковою діяльністю студентського наукового гуртка може здійснити тільки викладач, який має науковий ступінь доктора або кандидата наук, у виключних випадках – викладач, який не має наукового

ступеня.

7 Взаємовідносини наукових гуртків з іншими структурними підрозділами

5.1 Діяльність наукових гуртків передбачає співпрацю і взаємодію з:

5.1.1 науково-дослідною частиною Університету щодо питань організації і координації наукової діяльності, контролю і перевірки стану виконання планів наукової діяльності, підготовки і подання матеріалів, необхідних керівництву, використання інформації за службовими потребами тощо;

5.1.2 відділом аспірантури та докторантури – щодо організації та координації наукової діяльності здобувачів освітньо-наукових ступенів вищої освіти;

5.1.3 факультетами і кафедрами – щодо збору інформації та отримання консультацій для виконання наукових робіт гуртківців;

5.1.4 навчально-методичним відділом – з питань обліку наукової роботи керівників гуртків в індивідуальному плані науково-педагогічного працівника, контролю за відвідуваністю занять та успішністю гуртківців тощо.

6 Контроль і перевірка діяльності наукового гуртка

6.1 Загальний контроль за діяльністю наукового гуртка здійснює керівник (завідувач) кафедри.

6.2 Поточний контроль та координацію роботи наукового гуртка здійснює науковий співробітник науково-дослідної частини Університету.

7 Порядок реорганізації та ліквідації наукового гуртка

7.1 Порядок реорганізації та ліквідації наукового гуртка здійснюється на підставі чинних нормативно-правових актів відповідно до організаційно-штатних змін у структурі Університету.

**Завідувач кафедри
філософії та соціології, к.ф.н., доц.**

Іван Толстов